

Bilim Çocuk Kartları'yla

Böcekleri Tanımayı Sürdürüyoruz...

“Hangi taşı kaldırsam altından sen çıkıyorsun” özdeyişi sanki böcekler için söylenmiş. Olmadıkları yer yok gibi. Ağaç kabuklarından tutun da evimizdeki duvarların arasına, yatağımıza, yorganımıza kadar giriyorlar. Çiçeklerin üstü, toprağın altı, üstü, çalılıklar, böceklerce mesken tutulmuş. Zaten onlar dünyadaki canlı grupları arasında en kalabalık sınıf. Bir milyonu aşkın sayıda adlandırılmış böcek türü var. Adlandırılmamışları da dikkate alırsak, yeryüzünde iki milyonu aşan böcek türü yaşıyor. Kimisi canlılar için çok yararlıken, kimi de çok zararlı. Arının balından, ipekböceğinin ipeğinden insanın vazgeçmesi olası mı? Ama zarar veren türleri de insanın çileden çıkartabiliyor. Pire, tahtakurusu, sinek, beyaz karınca, hamamböceği gibi binlerce tür kendi karınlarını doyururken, diğer canlı türlerine, özellikle de bitkiler ve insanlara çok zarar veriyorlar. Ağaçlara saldırdıklarında bir anda yüzlerce ağaç kuruyup ölüyor. Tarladaki ürüne saldırdıklarında üründen eser kalmıyor. Kimi tür böceklerse salgın hastalıkların bir numaralı nedeni. Hastalık etkenlerini taşıyan böcekler, hem insanların hem de hayvanların hasta olmasına yol açıyorlar.

Zararlı türlerden kurtulma çabası insanların onlara karşı savaşım yöntemleri geliştirmesine yol açtı; ama bu savaş yöntemlerinin bazıları böcekleri yok ederken çevreyi de kirletti. Onlara karşı kullanı-

lan kimyasal maddeler, bir de gördük ki doğal dengeyi olumsuz etkiledi. Sonra “biyolojik savaşımı” keşfettik. Kimi böcekler bizim yıllarca uğraşıp yapamadığımızı yaptılar. Örneğin, alıngöz böceğinin larvaları, yaprakbiti, kabuklubit, ve koşnillerin yumurtalarıyla besleniyor. Böyle olunca da, bu saydığımız zararlı böceklerin yumurtaları, açılıp erginleşmeden yok oluyor. İşte biyolojik savaşım böyle bir şey.

Zararlı türlerden ne kadar kurtulmak istesek de, olağanüstü özellikleri karşısında onlara hayranlık duymamak elde değil. Bu sayımızda da özellikle bize, bitki ve hayvanlara zararlı olan böcek türlerini belirgin özellikleriyle inceleyeceğiz. Belki de adını ilk kez duyacağınız, ama çevrenizi gözlemliyorsanız pek de yabancı olmadığınız 27 tür böceği size tanıtacağız. Böylece, Nisan 2003'te yayımladığımız birinci böcek kartlarıyla birlikte toplam 52 böcek türünün genel özelliklerini biliyor olacaksınız. Laf aramızda, çoğu kişiye “10 böcek türünü birkaç özelliğiyle anlat” deseniz, zorluk çekebilir. Ama sizin farkınız var: Sizler Bilim Çocuk okuyucularısınız. Üstelik de yalnızca yaşambiliminde değil, bilimsel konuların hepsinde pek çok yetişkinle yarışacak düzeydesiniz. Umarız böcek kartlarını seversiniz.

**Kartları Hazırlayan
Gülün Akbaba**